

Taalpost 1083

woensdag 29 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De Vlaamse minister Pascal Smet discussieert met scholieren over zijn voorstel om het Engels de tweede taal op school te maken.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

- Actievoerders van het radicale Taal Aktie Komitee (TAK) verstoorden gisteravond de gemeenteraadsvergadering in Linkebeek in verregaande staat van ontkleding.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

- De leidster van de Franstalige partij van Québec maakt zich zorgen over oprukkend Engels.

(Bron: [Canoe Infos](#))

2. Spellingcontrole van de maand: OpenTaal

[OpenTaal](#) is een initiatief van een aantal enthousiaste internetgebruikers om een spellingcontroleprogramma te maken dat gratis is en voor iedereen toegankelijk. Zij kwamen deze week met een nieuwe versie van het programma met volgens het persbericht "meer dan 50.000 extra correcte woorden". Net als eerdere versies is ook de nieuwe versie 'goedgekeurd door de Nederlandse Taalunie', wat wil zeggen dat het programma de regels volgt van de overheid.

Vrijdag verschijnt het [oktobernummer](#) van *Onze Taal*, met daarin artikelen over formatietaal, schrijfadviezen voor journalisten, 20 jaar GTST en een pleidooi voor de schoonheid van 'ik heb zoiets van'.

3. Extra: nieuwsbrief Meertens Instituut

Het Meertens Instituut voor onderzoek en documentatie van de Nederlandse taal en cultuur lanceert aanstaande vrijdag een eigen nieuwsbrief. Deze nieuwsbrief zal via e-mail worden verstuurd aan alle belangstellenden en zal berichten over het onderzoek en de collecties van het Meertens Instituut. Belangstellenden kunnen zich nu al [gratis inschrijven](#).

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1082

maandag 27 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Slecht Nederlands spreken mag in Nederland geen reden zijn voor ontslag.
(Bron: [FOKNieuws](#))
- Niet het Frans maar het Engels moet de tweede taal op school worden, vindt Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet.
(Bron: [De Standaard](#))
- Op Heerlense basisscholen worden dialectboekjes uitgedeeld.
(Bron: [Blik op Nieuws](#))

2. Taaltip: 3000 inwoners, 3.000 inwoners of 3,000 inwoners?

Juist is *3.000 inwoners* of *3000 inwoners*. De komma wordt in getallen alleen gebruikt als decimaalteken: *38,7 graden*; *1,48 meter*. De komma als teken om duizendtallen, miljoentallen, etc. te scheiden komt alleen in Angelsaksische landen voor; in andere landen wordt hiervoor de punt gebruikt.

In getallen van vier cijfers is een punt niet verplicht, dus zowel *3.000* als *3000* is juist. Pas vanaf vijf cijfers is een punt echt nodig: *10.000*, *3.800.000*. In tabellen met duizend- en tienduizendtallen kan het consequent gebruiken van de punt wel aan te raden zijn.

Altijd op de hoogte met rss-feeds van Onze Taal: [nieuws](#), [weblog](#) en [taaladvies](#).

3. Extra: Latino sine flexione

[Giuseppe Peano](#) (1858-1932) was een veelzijdig en getalenteerd wiskundige, die zich ook interesseerde voor het vraagstuk welke taal het best in het internationale verkeer gebruikt kon worden. Hij dacht dat dit het best een vereenvoudigde vorm van het Latijn zou kunnen zijn.

In zijn Latino sine flexione (Latijn zonder verbuigingen en vervoegingen) zijn alle onregelmatigheden zo goed mogelijk gladgestreken. Op deze manier hield je volgens Peano een taal over die eenvoudig is en toch aansluit op de Europese traditie.

Hoewel er niemand nog echt Latino sine flexione spreekt, probeert het 'Istituto pro Latino sine flexione' Peano's erfenis levend te houden door zijn teksten op het [internet](#) te publiceren. Zijn inleiding in de taal begint in het klassieke Latijn, maar iedere keer nadat hij een vereenvoudiging heeft voorgesteld, voert hij deze ook meteen door, zodat de tekst eindigt in Latino sine flexione.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1081

vrijdag 24 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming houdt ter gelegenheid van de Europese Dag van de Talen drie wedstrijden.

(Bron: [Onderwijs.vlaanderen.be](#))

- Vandaag kondigt op de Vlaamse televisiezender Eén een dove omroepster de programma's aan.

(Bron: [TV-visie](#))

- De Raad van State vindt het strikt genomen niet nodig het Nederlands in de grondwet te verankeren.

(Bron: [SC online](#))

2. Oproep taalonderzoek Belgische woorden

Op de website van het Meldpunt Taal staat sinds kort een oproep aan taalgebruikers uit België. Ruud Hendrickx, de Vlaamse hoofdredacteur van de grote Van Dale, is op zoek naar hulp om de verzameling Belgisch-Nederlandse woorden in het woordenboek op peil te brengen. Het gaat niet om dialectwoorden, maar wel om Belgische woorden die geregeld in de media te horen of te lezen zijn. De oproep heeft de naam '[Van aandampen tot zwemkom](#)'.

Onze Taal [twittert](#) ook. Voeg je bij de nu al 4700 volgers.

3. Winnaars wedstrijd *Ratjetoe*

In [Taalpost 1068](#) stelden we u de vraag: van welke Franse priester-politicus draagt zowel een internationaal bekende drank als een meer de achternaam? Het juiste antwoord was Félix Kir. Van de 539 deelnemers krijgen er vijf het boek *Ratjetoe. En andere (w)etenswaardigheden uit de Franse taalkeuken* van Marion Everink toegestuurd: Fenna Verhelst, Edwin Acke, Luuk Verpaalen, Ingrid Bliëk en Alexandra van Laar. Smakelijk!

De gratis e-mailnieuwsbrief *Taalpost* verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](#). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](#).

Taalpost 1080

woensdag 22 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Jonge taalliefhebbers krijgen de kans om samen met een bekende artiest op de planken te staan in Brugge tijdens het feest ter gelegenheid van dertig jaar Nederlandse Taalunie.

(Bron: nederlandswereldtaal.org)

- In de Troonrede van koningin Beatrix zat een acrostichon verborgen.

(Bron: [NOS](#))

- Als er niet meer boeken voor blinden komen, schrijft Stevie Wonder er een lied over.

(Bron: Nu.nl)

2. Gratis 29 boeken van Ewoud Sanders te downloaden

Is je boek niet meer te verkrijgen in de boekhandel? Dan stel je het toch gewoon gratis ter beschikking op het internet. Dat is de mening van taalhistoricus en journalist Ewoud Sanders, onder meer bekend van de wekelijkse taalcolumn [WoordHoek](#) in *NRC Handelsblad*. Hij voegde de daad bij het woord en heeft 29 boeken online gezet die hij de afgelopen twintig jaar schreef. U kunt bijvoorbeeld *Jemig de pemig! De invloed van Van Kooten en De Bie op het Nederlands* gratis als pdf [downloaden](#).

Is het *Meld u aan* of *Meldt u aan*? Leer het op de [spellingcursus](#) van de Taaladviesdienst.

3. Extra: a.s. vrijdag conferentie over streektaal in de zorg

Is de vertrouwde streektaal een onmisbaar en waardevol instrument voor een patiënt om zich in uit te drukken, juist als hij op de proef wordt gesteld door ziekte of andere gebreken? Kunnen mensen zich beter uiten in hun streektaal? Ontstaat er door streektaal een hechtere band tussen verzorgende en patiënt? Over die vragen buigen specialisten zich op vrijdag 24 september in Enschede tijdens de vijfde [Internationale Streektaalconferentie](#). Inschrijven kan nog bij [Harry Nijhuis](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1079

maandag 20 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Het Eton Institute of Languages in Dubai geeft in oktober een gratis cursus Nederlands, "een van de gemakkelijkst te leren talen voor Engelssprekenden".

(Bron: [Al Bawaba News](#))

- De Stichting Taalverdediging roept op tot een boycot van producten van Albert Heijn, omdat dat bedrijf de Nederlandse taal en daarmee zijn Nederlandse klanten zou minachten.

(Bron: [AD](#))

- De New Oxford American Dictionary is uitgebreid met *BFF*, *bromance*, *eggcorn*, *hashtag*, *hockey mom* en andere nieuwe woorden.

(Bron: [OUPblog](#))

2. Taaltip: *risicovol* of *riskant*?

Risicovol en *riskant* betekenen allebei 'risico met zich brengend', maar de woorden worden ook weleens met een verschillende betekenis gebruikt. Zo is *een riskante belegging* een gevaarlijke en misschien zelfs wat dwaze onderneming, terwijl *een risicovolle belegging* vaak meer een bewuste keuze is – men weet dat er risico's aan verbonden zijn, maar neemt dat op de koop toe. *Riskant* kan dus een negatievere, subjectievere lading hebben.

Risicovol is een vrij recent woord. Het is net zo opgebouwd als bijvoorbeeld *gewetensvol*, *vreugdevol* en *respectvol*: *x-vol* betekent 'vol van x / vervuld van x'.

Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).

3. Extra: meertalige kinderen in Europese minderheidstaalregio's

Kinderen in Europese regio's met een regionale of minderheidstaal moeten van jongs af aan meertalig opgevoed worden. Dat is het uitgangspunt van [MELT](#) (Multilingual Early Language Transmission), een initiatief van Friesland (op het gebied van Fries in Nederland), Zweedstalige regio's in Finland (Zweeds in Finland), Wales (Welsh in Groot-Brittannië) en Bretagne (Bretons in Frankrijk). Met steun van de Europese Commissie wordt een reeks seminars gehouden en in 2011 vindt in Brussel de slotconferentie plaats.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1078

vrijdag 17 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Samenvoeging van een groot deel van Boarnsterhim met Leeuwarden zal grote gevolgen hebben voor het Friese taalbeleid in Leeuwarden.

(Bron: [Leeuwarder Courant](#))

- In Amsterdam vind je minder Turks en Arabisch op (reclame)borden dan je op basis van het inwonertal zou verwachten; Engels is juist oververtegenwoordigd.

(Bron: [Persbericht UvA](#))

- Ook vleermuizen hebben dialecten, blijkt uit Australisch onderzoek.

(Bron: [Scientias](#))

2. Oproep van de maand: moet twitteren kunnen?

Oud-minister Ter Horst deed afgelopen zomer een oproep aan iedereen die weleens deelneemt aan belangrijke vergaderingen, zoals de ministerraad: of zij zich tijdens het overleg voortaan willen onthouden van twitteren en sms'en. Kamervoorzitter Verbeet had in haar gremium al iets soortgelijks verordonneerd.

Ook buiten politiek Den Haag is er veel te doen over het tegelijkertijd gebruiken van verschillende media. Denk aan scholieren die hun huiswerk maken met de chatfunctie van de computer aan, en met hun multimediale telefoontje binnen handbereik. En aan de moderne baliewerker die u te woord staat met een schuin oog op de binnenkomende e-mails die hij wel, maar u niet kan zien. In het laatste nummer van *Onze Taal* bespreekt taalkundige Frank Jansen de voor- en nadelen van een twitterverbod. Op de website van [Onze Taal](#) kunt u het artikeltje lezen, en daarna stemmen om uw eigen mening te geven.

Altijd op de hoogte met rss-feeds van Onze Taal: [nieuws](#), [weblog](#) en [taaladvies](#).

3. Extra: antwoordapparaatberichten

In de jaren tachtig en negentig was het modern en hip om een antwoordapparaat te hebben. Hoe klonken de berichten die mensen 'na de piep' inspraken op vele, vele bandjes? Dat is inmiddels moeilijk te achterhalen, nu bijna iedereen is overgestapt op voicemail. Op de website [Nadepiep.nl](#) is men echter bezig dit soort berichten te verzamelen en ze een nieuw

leven te geven op het internet. Er zijn al berichten binnen van Gerard Reve, A. Moonen en andere grootheden. Bezoekers worden ook uitgenodigd om oude bandjes op te sturen.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1077

woensdag 15 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De enige student die zich in Groningen gemeld had voor een studie Fries heeft zich teruggetrokken.

(Bron: [RTV Noord](#))

- Vandaag begint de Noord-Hollandse Taaltiendagse.

(Bron: [Bibliotheek Kennemerwaard](#))

- De Luxemburgse eurocommissaris Viviane Reding uit haar woede over het Franse uitzettingsbeleid van Roma niet in het Frans, dat ze uitstekend spreekt, maar in het Engels.

(Bron: [Libération](#))

2. Podcast van de maand: The World in Words

PRI is een samenwerkingsverband van de BBC en enkele Amerikaanse radiostations om goede Engelstalige radioprogramma's aan te bieden. Sinds enige tijd heeft de zender een wekelijkse serie programma's over taal, [The World in Words](#), die ook via [podcast](#) over de hele wereld beluisterd kan worden. De uitzendingen gaan vaak in op actuele taalonderwerpen, zoals taalproblemen in Montenegro en België, wetenschappelijke ontdekkingen over de manier waarop kinderen hun moedertaal leren en het opzetten van een Braziliaanse telefonische taaladviesdienst.

Op zoek naar een cadeau? Geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#) of een [taalboek](#).

3. Extra: Heinekenlezing over taalverwerving

De Amerikaanse psycholoog Michael Tomasello won dit jaar de Heinekenprijs voor de Cognitiewetenschap van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Volgende week vrijdag spreekt hij zijn Heinekenlezing uit, die zal gaan over zijn studie naar de manier waarop kinderen hun moedertaal leren. Volgens hem komt het verbluffende taalvermogen van de mens voort uit diens heel grote gevoeligheid voor sociale structuren. De lezing is nog open voor [inschrijving](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1076

maandag 13 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De taalstrijd in Oekraïne, over het al dan niet officieel maken van het Russisch, laait op.
(Bron: [Reformatorisch Dagblad](#))
- 's Werelds eerste opera in de sciencefiction-taal Klingon wordt opgevoerd in Den Haag.
(Bron: [The Examiner](#))
- Alexander Dobrindt, algemeen secretaris van de Duitse christen-democraten, spreekt zich uit voor opname van het Duits in de grondwet.
(Bron: [Süddeutsche Zeitung](#))

2. Taaltip: *het economisch(e) herstel*

In *het economisch herstel* staat bij voorkeur geen *-e* na het bijvoeglijk naamwoord *economisch*. *Het economische herstel* is niet fout, maar minder gebruikelijk; het heeft een iets minder vaste betekenis.

Het economische herstel is gevormd volgens de hoofdregel die zegt dat het bijvoeglijk naamwoord wordt verbogen na het lidwoord *het*, net als *het spoedige herstel* en *het beoogde herstel*. Maar als een bepaalde combinatie een vaste verbinding vormt, mag de buigings-*e* na het-woorden ook wegblijven; denk aan *het kort geding*, *het maatschappelijk leven*, *het koninklijk besluit*.

Het economisch herstel is goed als zo'n vaste verbinding op te vatten: het betekent 'het herstel van de economie', of 'het herstel gezien vanuit economisch oogpunt'. *Het economische herstel* heeft die bijbetekenis minder sterk. Zie ook het advies op onze website over [het centraal/centrale station](#)

Is het *na-apen* of *naäpen*? Leer het op de [spellingcursus](#) van de Taaladviesdienst.

3. Extra: de tong van Britney Spears

De fonetische wetenschap is niet vaak het onderwerp van shownieuws, maar de laatste week hebben honderdduizenden internetters zich gebogen over de tong van Britney Spears. Uit een [YouTube-filmpje](#) blijkt dat de zangeres onder andere bij het zingen van de l-klank het puntje

van haar tong tegen haar lippen houdt. Fonetici noemen dat een 'apicolabiale klank' (*apicolabiaal* komt van *apex* 'punt, tongpunt' en *labia* 'lip'); die komt alleen voor in enkele heel exotische talen.

De Britse emeritus hoogleraar John Wells schrijft op zijn [blog](#) dat Britney het doet omdat ze denkt dat het sexy is. Wells' Amerikaanse collega [Mark Liberman](#) twijfelt: "Als dat de verklaring is, waarom doet ze het dan niet ook af en toe tijdens interviews?"

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1075

vrijdag 10 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De Nederlandse Taalunie stapte gisteren op tram 3.

(Bron: [Knack](#))

- Nederlandse managers dulden geen spelfouten in brieven en cv's van sollicitanten.

(Bron: [HR Praktijk](#))

- Een kwart van de Amerikaanse tolken in Afghanistan slaagde niet voor de taalexamens.

(Bron: [Daily News](#))

2. Politiek: artikel in *Onze Taal* leidt tot Kamervragen

Deze week verscheen het [septemбернаummer](#) van Onze Taal. Daarin staat een artikel van Jannemieke van de Gein over de spelvaardigheid van basisscholieren. Volgens Van de Gein stelt de expertgroep van het ministerie van Onderwijs te lage eisen in de spelvaardigheidsniveaus die scholieren vanaf het einde van de basisschool moeten hebben. Die stelselmatige onderschatting zou een terugloop van het huidige niveau op de basisschool in de hand werken. Naar aanleiding van het onderzoek stelde Elbert Dijkgraaf van de christelijke politieke partij SGP [zes schriftelijke vragen](#) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Op zoek naar een cadeau? Geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#) of een [taalboek](#).

3. Extra: de langste Engelse woorden

In het Engels schrijf je samengestelde woorden veel minder vaak aan elkaar dan in het Nederlands. Toch is er in die taal niet altijd sprake van losschrijverij. *The Huffington Post* ging op zoek naar de [elf langste Engelse woorden](#): van 'antidisestablishmentarianism' tot 'aequeosalinocalcinoseetaceoaluminosocupreovitriolic'. De betekenisverklaring is meestal korter dan de woorden zelf.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1074

woensdag 8 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De Rijksuniversiteit Groningen onderzoekt hoe de taalontwikkeling bij peuters en kleuters verloopt door hun oogbewegingen te analyseren. Daarvoor is de universiteit [op zoek](#) naar peuters en kleuters tussen de twee en zes jaar.

(Bron: [Medical Facts](#))

- Aan de Vrije Universiteit Amsterdam is er maar één aanmelding voor de studie Duitse taal en cultuur.

(Bron: [De Telegraaf](#))

- Onnodig Engels in de uitnodiging voor de Brabantdag leidt tot een vraag aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

(Bron: [SP Noord-Brabant](#))

2. Subsidie van de week: 2,8 miljoen dollar

Professor Janet van Hell, hoogleraar Taalontwikkeling en tweedetaalverwerving aan de Radboud Universiteit Nijmegen, heeft van de Amerikaanse National Science Foundation (NSF) een subsidie van 2,8 miljoen dollar toegekend gekregen voor een groot internationaal onderzoek naar cognitieve en neurale processen in de taalverwerking van tweetaligen. Daarin gaat ze onder meer na hoe meertaligen in staat zijn vlekkeloos te wisselen tussen talen. Een van de partners in dit onderzoek is het [Center for Language Science](#) van de Pennsylvania State University uit de Verenigde Staten.

Is het *Meld u aan* of *Meldt u aan*? Leer het op de [spellingcursus](#) van de Taaladviesdienst.

3. Extra: morgen recordpoging voorlezen uit hetzelfde boek

De organisatoren van de [Week van de alfabetisering](#) willen morgen het nieuws halen met het nationaal record voorlezen. Op 9 september 2010, exact om drie uur 's middags, zullen [15.000 basisschoolleerlingen](#) tegelijkertijd één minuut voorlezen uit *Geel gras* van Simon van der Geest.

Een taalrecord – snel spreken, veel sms'en of simultaan zingen in gebarentaal – is altijd handig om de aandacht te trekken. In de nieuwe column van *Onze Taal* bij Nu.nl leest u [waarom](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1073

maandag 6 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Door een vertaalfout worden moordpogingen alleen nog in Franstalig België door het assisenhof behandeld.

(Bron: [Gazet van Antwerpen](#))

- Misschien is het goed als Nederlandstaligen en Franstaligen voortaan de Belgische regeringsonderhandelingen in het Engels voeren.

(Bron: [De Standaard](#))

- De ministerraad heeft besloten het Nederlands in de grondwet vast te leggen als officiële taal van Nederland, maar ook het Fries, Engels en Papiaments worden vermeld.

(Bron: [Elsevier](#))

2. Taaltip: *halal*

Halal ('in overeenstemming met de islamitische voorschriften voor voedselbereiding') is in eerste instantie een bijvoeglijk naamwoord. Dat betekent dat je het los van het bijbehorende zelfstandig naamwoord kunt schrijven: *halal voedsel*, *halal snacks*, *halal kaas*, etc. Het bijvoeglijk gebruikte *halal* blijft altijd onverbogen (*halalle* of *halale* bestaat niet).

Halal wordt op een andere manier gebruikt in combinaties als *halalvoorschriften*, *halalafdeling* en *halalrestaurant*. In die woorden gaat het niet om 'voorschriften, afdelingen, etc. die halal zijn', maar om 'voorschriften, afdelingen, etc. betreffende of bestemd voor producten die halal zijn'.

Sommige combinaties met *halal* zijn zo vast dat de klemtoon ook daar op het eerste woorddeel ligt: de uitspraak [halˈlkaas] bijvoorbeeld is niet ongewoon. In dat geval ligt de schrijfwijze *halalkaas* meer voor de hand. Zowel *halal kaas* als *halalkaas* is dus een juiste weergave van 'kaas die volgens de islamitische voorschriften is toegestaan'.

[Tientallen taalboeken met korting te bestellen bij Onze Taal, waaronder de *Taalagenda 2011 en Nederlandse woorden wereldwijd*.](#)

3. Extra: 'Ik kom van Kanegem en weet van niets'

De voorbije weken kwam de Belgische kardinaal Godfried Danneels geregeld in het nieuws. Danneels groeide op in het West-Vlaamse plaatsje Kanegem, en daardoor werd de uitdrukking 'Ik kom van Kanegem en weet van niets' weer nieuw leven ingeblazen.

Deze uitdrukking zou uit de vijftiende eeuw stammen, toen een konijnenhandelaar beschuldigd werd van moord op een priester. Kanegem was de laatste gemeente die de handelaar gepasseerd was, vandaar zijn woorden. De [VRT](#) ging onlangs op zoek naar de wortels van deze legende.

[Hij komt van Kanegem](#) is overigens ook een roodbruin, helder maar toch lichtjes troebel bier.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1072

vrijdag 3 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De enige officiële taal van Turkije blijft het Turks, zegt premier Erdogan.

(Bron: [Rudaw](#))

- De bul van de Universiteit Leiden blijft in het Latijn.

(Bron: [Persbericht Universiteit Leiden](#))

- Het gebruik van levendige taal in verslaggeving kan beleggers beïnvloeden.

(Bron: [Nu.nl](#))

2. Video van de maand: Kinderbrabbels

Soms kunnen kinderen minutenlang brabbelen, schier eindeloze rijen betekenisloze klanken uitslaan met een gezichtsuitdrukking alsof ze aan een serieus betoog bezig zijn. Op Facebook staat een populair [filmpje](#) van zo'n kind, dat extra grappig wordt door de absurdistische Engelstalige ondertiteling. Het Amerikaanse weblog [Language Log](#) heeft een beschouwing erover.

Vandaag verschijnt het [septemбернаummer van Onze Taal](#), met daarin onder meer artikelen over de spelvaardigheid van basisscholieren en de namen van huisdierduo's. [Neem nu een proefabonnement](#) of geef iemand *Onze Taal* [cadeau](#).

3. Extra: Le premier mot

'Le premier mot' ('Het eerste woord') van Vassilis Alexakis is volgens [Le nouvel observateur](#) dé 'geleerde roman van het nieuwe boekenjaar'. Het boek gaat over een Griekse taalgeleerde die voor hij doodgaat het eerste woord dat ooit door een mens gesproken is, wil opsporen. Ondertussen komen Chomsky, Piaget, Sartre en allerlei andere denkers voorbij en leert de lezer ook nog iets over de snelheid waarmee woorden vervliegen.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1071

woensdag 1 september 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Franstalige kinderen kunnen op de basisschool beter eerst in het Nederlands leren lezen en dan pas in hun moedertaal, aldus Charlotte Vandersmissen van de Vrije Universiteit Brussel. (Bron: [De Morgen](#))

- Twee Duitse taalkundigen vinden dat er in het Nederlandse taalgebied te veel mensen met de namen *Jans(s)en* en *Pe(e)ters* wonen. (Bron: [De Standaard](#))

- De *Oxford English Dictionary* verschijnt niet langer op papier. (Bron: [Joop.nl](#))

2. Weblog van de maand: drogredenen.nl

"Na de verdwijning van Van Basten hoorden we lange tijd niets van Cruijff", schreef de columnist Afshin Ellian onlangs in *Elsevier*. "Hij was weg. Dit blijkt een zege[n] geweest te zijn voor het Nederlandse voetbal. Zowel Ajax als Oranje presteert sindsdien perfect. Hoe minder Cruijff des te beter voor Ajax en Oranje." Ellian maakt hier gebruik van een zogenoemde drogreden, een ongeldig argument: uit het feit dat twee gebeurtenissen na elkaar (of gelijktijdig) gebeuren, concludeert hij dat het ene een oorzaak is van het andere. Op het weblog [drogredenen.nl](#) volgt Ron Ritzen het nieuws in een eindeloze zoektocht naar dit soort vreemde redeneringen. Om de een of andere reden komen veel voorbeelden uit het weekblad *Elsevier*.

Is het ervan uitgaan, ervanuit gaan of er vanuit gaan? Leer het op de [spellingcursus van de Taaladviesdienst](#).

3. Extra: Shakespeare in het oorspronkelijke Klingon

Hamlet van Shakespeare is misschien het meest vertaalde toneelstuk ter wereld. Een gezelschap in de Amerikaanse hoofdstad, The Washington Shakespeare Company, heeft het stuk nu op het programma gezet in een uitvoering die gedeeltelijk in het Klingon plaatsvindt, de verzonden taal van een krijgersvolk in de sciencefictionserie *Star Trek*. De aanleiding is dat in *Star Trek IV* een van de personages beweert: "Je kunt niet van Shakespeare genieten als je hem niet in het oorspronkelijke Klingon hebt gehoord." Een amusant artikel in [The](#)

[Washington Post](#) gaat in op de taal Klingon en het wonderlijke project om Shakespeare 'terug te vertalen naar het origineel'.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.